

Sorø, den 18. maj 2017

Notat om problemstillinger og overvejelser inden for natur- og klimaområdet fra Danmarks Naturfredningsforening i Sorø.

Notatet henvender sig til de opstillede partier og disses spidskandidater til kommunalvalget i Sorø Kommune den 21. november 2017.

Notatets indhold vil i udbyggede uddrag indgå i aktiviteter, spørgsmål mv. som DN Sorø vil stå bag i hele perioden frem mod valgdagen.

Natur

DN Sorø finder, at en naturpolitik i Sorø kommune grundlæggende skal bygge på og videreføre de målsætninger, som er opstillet i kommunens Naturkvalitetsplan 2015:

- *at sikre, at kommunens fortsatte udvikling sker under hensyntagen til en beskyttelse af det naturlige dyre- og planteliv*
- *at fremme det naturlige dyre- og plantelivs udviklingsmuligheder*
- *at øge befolkningens forståelse for naturen, med henblik på at benytte de rekreative muligheder, samtidig med at naturens bæreevne respekteres*
- *at gennemføre en samlet naturforvaltningsmæssig indsats i udvalgte områder, hvor det langsigtede mål er at sikre de eksisterende levesteder for det naturlige dyre- og planteliv samt at etablere nye levesteder for dyr og planter*
- *at medvirke til at etablere og udvikle Naturpark Åmosen i samarbejde med parterne i området*
- *at fremme muligheden for, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes på lavbundsjorder for at mindske udvaskning af kvælstof og forbedre naturindholdet.*

Prioritering af en politik, hvor naturen gives høj prioritet, bør være væsentligt, når fremtiden er i spil. Det vil indebære, at naturen tages med i politiske beslutninger om udviklingen i kommunen.

Det er afgørende, at der generelt informeres om sammenhængen i naturen og betydningen af, at der tages initiativer, der beskytter naturen i forhold til det menneskabte miljø.

Naturens forskellige elementer må opfattes som læringsrum, der kan anvendes til at give forståelse af vores liv. Derfor er det vigtigt at støtte naturvejlederen og dennes samarbejde med især skoler og daginstitutioner.

Sorø kommune har en række dyr og planter, som er ganske særlige for kommunen, herunder de såkaldte rødliste arter, der er særlig truede. Men også for de arter, der er i tilbagegang, skal der skabes forhold, som bidrager til bedre levevilkår for disse.

En særlig indsats må iværksættes for den lokale ansvarsart hasselmusen. Her det er vigtigt, at der sammen med ejerne af skovene og lokale interessenter bl.a. DN Sorø, skabes korridorer, hvori Hasselmusen kan spredes. Der bør derfor arbejdes for, at området vest for Parnasvej fastholdes som skov, og at der her udvikles de nødvendige korridorer.

Det afgørende er, at der bevares og videreudvikles en høj grad af biodiversitet i vores natur. Der bør foretages en uddybende registrering af tilstedeværelsen af truede dyr og planter

således, at kommunen i sin sagsbehandling kan tage højde herfor i sine godkendelser af arealanvendelsen. Ligeledes er det vigtigt at dette indgår i den kommunale planlægning og fremtidig revision af Naturkvalitetsplanen.

Det er væsentligt, at befolkningen kan benytte naturens rekreative muligheder og få glæde af en varieret natur og landskab. Der må derfor arbejdes på at øge borgernes muligheder for at færdes i naturen ved at udbygge stinettet. Ligeledes bør der etableres stier således, at forskellige naturelementer kan opleves. Det indebærer, at Sorø Kommune i sin sagsbehandling står ved holdningen til naturen og følger op på de overordnede beslutninger, der træffes om naturen, fx af klagemyndigheden.

Sorø kommune er rig på grus, og her derfor mange grusgrave. Færdigudgravede grusgrave kan blive til værdifulde rekreative områder. Det må derfor sikres, at efterbehandling fører til, at området er et levende område, åbent for offentligheden.

I Sorø kommune findes en række fredede områder. Der bør arbejdes på at gøre disse synlige for borgerne, og at borgerne kan få adgang, der hvor områderne er lukkede. Der må også arbejdes på at fredningernes formål sikres. Fx ved at undgå parkering på Fægangen eller ved genplantning af træer.

Endvidere skal der informeres om fredningerne, således at borgerne forstår at bevare dem. Og således, at det bliver interessant at besøge dem.

Naturen udvikler sig. Derfor er det vigtigt, at naturens plejes. Dette kræver nødvendige overvejelser over, hvordan man vil bevare den natur, vi har i kommunen. Men det skal gøres på en måde der sikrer, at det er de rigtige landskabs- og naturværdier, der bevares. Det gælder særlig kommunens søer, der har national betydning. Men også mose- og engarealers regionale betydning skal sikres.

Næsten 60 % af kommunens areal er markjord. Derfor bør der gennem vådgøring på arealer, der ikke er egnet til dyrkning, skabes en større biodiversitet, der også giver en mere spændende natur.

Naturpark Åmosen har med LIFE-projektet et godt fundament for udvikling af naturparkens natur, men der er yderligere behov for at sikre området naturens udvikling, fordi den gennemgående er under pres, da meget afhænger af lodsejernes ønsker og behov. Her bør Sorø Kommune gå ind og bidrage til at vedligeholde og skabe den spændende natur der findes. Det bør også være et mål, at der skabes bedre adgangsforhold til naturparken.

Herudover er der behov for at skabe – gennem samarbejde med nabokommunerne – en Naturpark i Tystrup-Bavelse området inkl. det nyetablerede naturcenter. Derved sikres i højere grad at bevare og informere om de værdier der findes i dette område.

Klima

Sorø Kommune har valgt at suspendere sin klimahandlingsplan for 2011-2020. De alvorlige langsigtede effekter for Danmark og globalt ved den øgede menneskeskabte klimapåvirkning gør, at der er endnu mere grund til at gøre en koordineret indsats for klimaet og dermed for kommende generationer. Kommunens klimahandlingsplan må derfor igen aktiveres og i den kommende valgperiode revideres og forbedres.

I forlængelse heraf opfordrer vi til;

- Der laves en ny klimahandlingsplan for kommunen, der er baseret på en ny i kommunen som geografi. Den seneste opgørelse er en kortlægning af CO₂-udledning fra 2009 og meget kan være ændret siden. Opgørelsen er nødvendig for en fokuseret og kosteffektiv indsats.
- Kommunen laver hertil en årlig opgørelse for sit CO₂-udslip fra egen virksomhed, og genindtræder som DN-Klimakommune.
- Kommunen genindtræder i Klimapagten og forfølger et europæisk klimamål svarende til den reduktion af CO₂, som er aftalt i pagten (Klimapagten kaldes også

- Borgmesterpagten).
- Kommunen sætter nye programmer i gang for at sikre mere energieffektive løsninger og satsning på vedvarende energi. Kommunen kan tilslutte sig GlobalEnergi i SEAS-NVE, hvor der sker CO2-kompensation ved indkøb af el. Nye initiativer sættes i gang til at fremme besparelse på forbrug el og varme.
 - Øget fokus på planlægning for tilgængelighed, der fremmer mindre brug af biler. Omfatter bl.a. udvikling af cykelstinet, men også bedre skiltning for cyklister og gående. Den gældende handleplan for cykelstier må kobles med afsættelse af en større økonomisk pulje.

Kommunen må overføre personale eller nyansætte til at varetage en tilstrækkelig og fuld klimainsats, herunder at facilitetere samarbejde imellem borgere, virksomheder og det offentlige, så der opstår størst mulige synergi-effekter.

I forhold til klimatilpasning ønskes en mere konkret klimatilpasningsplan, som afspejles i målfastsættelser i spildevandsplanen for separering af regnvand fra spildevand. I tilfælde af skybrud må forudses, at flere byområder ikke vil kunne klare vandpres. Vi ønsker, at der sker en revidering af klimatilpasningsplanen og spildevandsplanen, så der sættes konkrete årstal for opfyldelse. Og gerne fulgt op af en kampagne for øget afledning af regnvand på egen grund.

I forhold til lokal Agenda 21 er strategien i dag inkluderet i kommunens Visions- og strategiplan – og der er en særlig Lokal Agenda 21-handlingsplan. Rigtig meget i handlingsplanen ligger op til borgernes bidrag, men hvad så med kommunens bidrag? Vi foreslår at der i den næste valgperiode bliver et stærkere fokus på bæredygtighed, herunder at kommunen i sin næste visions- og planstrategi gør brug af FNs 17 bæredygtigheds mål for 2030 – især målene for natur og miljø.

Heri indgår øget læring i skolerne om bæredygtighedsmålene, men også at de vil udgøre en ramme for den kommende Lokal Agenda 21 Strategi og Handlingsplan. Skal det igen blive til mere end ord, så vil der også skulle afsætte personaleresourcer til formålet. Det foreslås, at kommunen ansætter en bæredygtighedskordinator for hele kommunen. I lighed med flere store danske virksomheder foreslås det, at vedkommende bliver en del af kommunens ledelsesteam.

Vi ønsker generelt et større fokus på bæredygtighed, og at der laves bæredygtighedsvurderinger ved alle større beslutninger i kommunen. Alle nye boligområder må have mål om bæredygtighed ind i den tilhørende lokalplan. Samlet skal kommunen være blandt de ti bedste i Danmark for grøn omstilling. Dette vil også kunne skabe mange arbejdspladser og dermed indtægter til kommunen, samt styrke kommunens erhvervsprofil.

Vi ønsker Sorø som en ægte øko-kommune, der har fokus på grøn omstilling i alle led. Sorø Kommune kunne som den første i Danmark blive en [eco-municipalities](#)., der systematisk arbejder med bæredygtighed. Sorø Kommune kunne bl.a. lade sig inspirere af de svenske eco-municipalities. Andre muligheder for adgang til viden og inspiration er tilmelding til [Klimaalliancen](#), [ICLEI](#) og [Gate21](#).

*Niels Hilker
formand for DN i Sorø*